

zegt: „Brrr, wat is het koud.” Dat is een soort van lippen r. De stembanden behoeven geen geluid te maken, die lippenbeweging is hoofdzaak. Gij weet, dat de vleermuizen een beweging in de lucht beter bemerken dan een geluid en nu komt het er op aan, met de lippen die beweging te maken. Als het een beetje lukt komen alle vleermuizen uit de buurt op u af en vliegen vlak langs uw hoofd heen, zoodat ge ze gemakkelijk kunt onderscheiden: groote en kleine, breedvleugelige en langvleugelige. Ik kan ze zoo tamelijk goed lokken en een van mijn vrienden is er zoo'n baas in, dat hij op een lauwen zomeravond kan rondwandelen met een wolk van vleermuizen om zijn hoofd. Voor dames wat griezelig, maar er is heelemaal geen kwaad bij.

T.

De Vogels van Nederland. Lijste voor het bepalen van alle tot nu toe in Nederland waargenomen vogels door Dr. P. G. BUEKERS. Zutphen W. J. THIEME & Co.

Dit boekje is geschreven voor hen, die in de gelegenheid zijn te werken met den „vogel in de hand.” Wie zich er toe bepaalt, de vogels in de lucht waar te nemen — en ik ben van meening, dat tien vogels in de lucht beter zijn dan één in de hand — kan met dit hulpmiddel weinig aanvragen. De kenmerken, die voor de bepaling gebruikt worden, zijn wel eenvoudig, hier en daar haast te eenvoudig, maar eischen gebiedend dat je de vogel hanteeren kunt om te onderzoeken of de derde slagpen wel de langste is of dat de middenteen het loopbeen aan lengte overtreft, e. d. Wie dus in de gelegenheid is om veel doodgevlogen of gevangen goed te krijgen of wie snuffelen wil bij de poeliers, kan van dit boekje veel nut hebben.

De controle op de determinatie wordt geleverd doordat van iedere soort een uitvoerige beschrijving wordt gegeven; deze beschrijvingen zijn zeer verdienstelijk en zullen zeer zeker de vergissingen, waartoe de eerste lijsten door hun groote eenvoud zouden kunnen leiden, weer voldoende verhelpen.

In 't kort worden van iedere vogel volksnamen en enkele wetenswaardigheden vermeld, hoofdzakelijk naar de klassieke lijst van Alberda. Het komt mij voor, dat Dr. Buekers de verslagen van Baron Snouckaert ook met voordeel had kunnen raadplegen: hier en daar is een enkele vergissing of leemte op te merken, waaruit blijkt, dat niet alles zorgvuldig gecollationneerd is. Zoo is de Vlaamsche gaai behalve Standvogel ook Doortrekker, de Roséspreeuw is een zeldzame zomergast, de Boomleuwerik is niet zeldzaam, evenmin als de Oeverpieper; de Koperwiek is ook wintervogel, het Waterhoentje is ook standvogel, de Bontbekplevier is stellig broedvogel, de Noorsche Zeezwaluw (*Sterna macrura* naum.) is geen toevallige, zeer zeldzame gast, maar echte zomervogel, zooals in ons tijdschrift herhaaldelijk en uitvoerig is medegedeeld.

Er zullen nog wel meer van die kleine vlekjes te vinden zijn, maar dat is bij een eerste, oorspronkelijk werk nagenoeg onvermijdelijk en bij een herdruk, die we den vlijtigen samensteller hartelijk toewensen, zal dat alles wel in orde komen.

JAC. P. TH.

JHR. ED. EVERTS, Phil. Dr. Coleoptera Neerlandica. De schildvleugelige Insecten van Nederland en het aangrenzend gebied. — 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1903.

Het tweede deel, tweede gedeelte, is verschenen, en daarmee zijn nu al de familiën, geslachten en soorten afgehandeld. Het werk is klaar!

Mijn gelukwensch en hulde aan den volhardenden schrijver! Vijf jaren waren er noodig alleen voor het drukken van dit zijn standaardwerk, waarvan de voorbereiding reeds ettelijke jaren had gevorderd en dat nu in 't geheel een kleine vijftienhonderd compres gedrukte groot octavo bladzijden beslaat.

Na al wat ik er herhaaldelijk vroeger van schreef, mag ik thans kort zijn. Ieder, die ernst maakt met de studie onzer kevers, schaft zich dit werk aan. Ze zijn er alle — ruim 3000 soorten, behalve die der grenslanden! — uitvoerig in beschreven. Geen ander zoodanig werk bestaat er in onze taal en niemand anders had het kunnen samenstellen.

Het thans verschenen gedeelte geeft nog wat meer dan vroeger is toegezegd: een aantal fraaie platen van houtbeschadigingen.

Wij wachten nu alleen nog de vervulling eener belofte, in de voorrede van 1898 gedaan: een afzonderlijk hoofdstuk over de Morphologie en Biologie. Het voorbericht van dit laatste gedeelte zwijgt er van, maar dat mag geen reden zijn voor het keverlievend Nederland om zich ongerust te maken.

Aan schrijver en uitgever reeds bij voorbaat de beste wenschen voor het aanbrengen van dien laatsten steen!

J. JASPERS JR.

Naschrift. De „laatste steen” is er al. Later hierover nog een woordje.

Onzin verbeterd. Blz. 53, kolom 2, regel 15, lees: misschien is het een regel, al zijn er uitzonderingen.

Blz. 57, kolom 2, regel 7, lees: van vroegere, oudere, afstammen.

J.

W. HENSLAW: **Wilde Planten**, bewerkt door Dr. P. G. Buekers, p. p. 210 met 57 illustraties, f 0.90. Dr. A. J. C. SNIJDDERS: **De Dierenwereld, IV: Ongevervelde dieren**, p. p. 229 met 163 illustraties, f 0.90. Beide uit de Populair Wetenschappelijke Bibliotheek: „De Natuur en hare Wonderen”, uitgegeven bij

Ik zou wel eens willen weten, naar welk beginsel deze bibliotheek wordt uitgegeven, tot nog toe zoek ik te vergeefs naar een leidende gedachte. Voorloopig bestaat de eenheid voor mij hierin, dat het wel aardige boekjes zijn, voor 't meerendeel met goede oude en jonge illustraties en heelemaal niet duur. Het dierkundig gedeelte geeft een beknopt systematisch overzicht, noodzakelijk beknopt als je de ongewervelde dieren in 229 duodecimo pagina's behandelen moet. Het onvermijdelijk gevolg hiervan is, dat twijfelachtige zaken als kant en klaar beslist worden voorgesteld en dat een enkele keer de waarheid aan de schilderachtigheid moet opgeofferd worden.

Van geheel anderen aard is het boekje van Henslow, den onvermoeiden voorvechter van „Natural selection.” Het is een heel werk, om dit boekje vol stekelige strijdvrage „populair” te vertalen. Dr. Buekers heeft dat zeer conscientieus gedaan en in een voorwoord er nog eens op gewezen, dat hij niet alle Henslowiana voor zijn rekening neemt. Tegelijk beklagt hij zich over het lastige van het gebruik van volksplantennamen, maar dat is een klacht, waar ik doof voor blijf. Want als je de heerlijke boekjes van Richard Jefferies trouw en oplettend leest, word je met die Engelsche namen al spoedig even gemeenzaam als met de Hollandsche „Tuin-nasturtium” is natuurlijk Oost-Indische kers (pag. 104). Is „nactarinen” voor „honigklijertjes” wel juist, moet het niet nectariën zijn?

Het is een mooi boekje en er staat enorm veel in, ook heel veel, waar ik het niet eens mee zou zijn, maar dat doet er niet toe. Wie al iets geregelds van plantkunde geleerd heeft, zal aan dit werkje veel genoegen hebben en er door opgewekt worden tot waarneming en onderzoek.

JAC. P. TH.

Ruilaanbieding.

Gevraagd: Levende Planten van Geum rivale in ruil voor stekken of planten uit den Hortus te Groningen of tegen vergoeding der onkosten,

TINE TAMMES,
Botanisch Laboratorium, Groningen.

Gevraagd:

Een gebruikt aquarium van flinke afmetingen. Aanbiedingen met opgave van prijs en afmetingen aan

J. H. NACHENIUS,
482 Keizersgracht, Amsterdam.

Verbetering.

In de Juni-aflevering zie ik mijn artikeltje over „Dieren in Noord-Natal” opgenomen. Op blz. 70 staan twee fouten welke zeker wijziging noodig hebben:

Regel 12 v. b. „barbei”, moet zijn „barber”.

” 19 v. b. „visschen”, moet zijn „vorschen”.

Het stuk is geteekend F. J. Rosen; gaf het drukfouten duiveltje mij dezen schoonen pseudoniem?

J. RASCH.